

Hodnocení diplomové práce Terezy Habartové Dvě podoby Františka Hrubína: konec 40. let a konec 50. let.

Práce je přínosná zejména proto, že se opírá o fundovanou, až dokonalou orientaci v literárním „zákulisí“, jež obestíralo tvůrčí aktivity této křehké a snadno zranitelné osobnosti v průběhu dvou politicky i kulturně velmi komplikovaných epoch. Vnitřní síla křišťálové Hrubínovy poezie je konfrontována s projevy nenávislného tažení nejen proti poezii, ale celkově proti inteligenci jako takové; procesy s intelektuály spisovatele nevyjímaje, jejich uvěznění či popravu (Z. Kalandra, J. Zahradníček, Zd. Rotrekl), skandalizace (J. Seifert, Fr. Hrubín), diskvalifikace jejich celoživotního díla (Fr. Halas), to byly jen některé z prostředků používaných proti „nepřízřusobivým“. Estetická kritéria pro reflexi uměleckého díla bez výjimky (literatura, hudba, výtvarné umění, architektura) byla nahrazena požadavky ideologickými a v této pokřivené atmosféře vznikaly i texty Fr. Hrubína.

Jeho privátní „cesta literaturou“ oněch dob byla komplikována i jeho občanskými postoji i zásadovým odmítnutím výzev, aby se podílel na primitivních pokusech o propagandu v umění ve prospěch ideologie komunistické strany; zmíněn je jak rozruch kolem básnické skladby Hirošima, prezentovaný zejména otevřeným dopisem J. Hájka O právu básníků na smutek, tak aféra kolem jeho vystoupení na II. sjezdu SČSS, kdy se stal nechtěným hrdinou a spasitelem mnohých stejně smýšlejících, i příběh jeho následného „omluvného“ či vysvětlujícího prohlášení na jedné z konferencí Svazu a jeho následná medializace.

Jak „zákazy“ a „příkazy“ na básníka působily, dokládá autorka právě z korespondence i archívních materiálů publikovaných nedávno badatelkou I. Málkovou. V tomto „pohledu do zákulisí“ spatřuji jeden z nepřehlédnutelných přínosů práce; z jakéhosi „soukromého“ úhlu pohledu je zároveň nahlíženo i do Hrubínovy básnické dílny, z níž vycházely texty do zkoumaných period náležející (Chléb s ocelí, Jobova noc, Nesmírný krásný život, Hirošima, Můj zpěv, Proměna, vzpomínková próza U stolu, a to vše uzavřeno Romancí pro křídlovku.

Příbuzenský vztah k Františku Hrubínovi umožnil diplomantce prezentovat některé pohledy i do rodinného zákulisí a přiblížit tak „zázemí“ některých z motivů či z postav.

Práce je psána kultivovaně, s evidentním citovým zaujetím autorky a s citlivým porozuměním pro zranitelnou básníkovu duši, v diplomantčině podání je Hrubín skutečně křehkým, upřímným, někdy snad i naivním hledačem pravd, o něž vede zápas nejen s přítomností, s udavači, provokatéry, pochlebovači, ale i se sebou samým, ve svém nitru podstupuje urputné boje se svými francouzskými soupeři i láskami (Verlaine, Mallarmé)

Výtek mám pouze několik:

na s. 7 jsou Z. Kalandra, J. Zahradníček a Zd. Rotrekl zahrnuti mezi osobnosti, jež „s vyhlídkou na hrozící perzekuci emigrují, nebo jsou vyloučeni tzv. akčními výbory Národní fronty z veškerého dění a existenčně postiženi“, žel, jejich „vyřazení z tehdejšího kulturního života“ i „postižení“ bylo mnohem tragičtější;

a zmiňuji něco drobných chyb (s. 7, 8, 9, 11, 33) a chybný tvar zájmena „ona“ na s. 37.

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit jako výbornou až velmi dobrou.

V Plzni 11. 5. 2016

Jiří Staněk

